

MASARYKOVA
UNIVERZITA

Zajišťování kvality ve vnitřním prostředí univerzity

odborná konference Novela zákona o vysokých školách,
8. - 9. září 2016

Soňa Nantlová

Cíle vystoupení:

- Zasazení novely do evropského kontextu
- Shrnutí základních požadavků novely pro oblast zajišťování kvality
- Upozornění na problematické aspekty
- Přiblížení praxe MU v oblasti zajišťování kvality a implementace požadavků novely

Kontext novely vysokoškolského zákona:

- evropský vývoj: posilování autonomie a zodpovědnosti vysokých škol za zajišťování kvality
- do samosprávné působnosti vysokých škol bylo explicitně přidáno rovněž zajišťování a hodnocení kvality všech činností (§ 6, odst. 1, písm. d)
- *Standardy a směrnice pro zajištění kvality v Evropském prostoru terciárního vzdělávání* („Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area“, dále jen „ESG“)

Shrnutí základních požadavků novely pro oblast zajišťování kvality - systém:

- všechny vysoké školy mají povinnost zajišťovat kvalitu vzdělávacích a souvisejících činností (§ 77a, odst. 1) a pravidelně hodnotit svoji činnost (§ 77a, odst. 2)
- za tímto účelem mají zavést a udržovat vnitřní systém zajišťování a hodnocení kvality (§ 77b, odst. 1):
 - zakotven v tzv. pravidlech systému zajišťování a hodnocení kvality = vnitřní předpis (§ 17, odst. 1, písm. j)
 - spravován nově zřizovaným orgánem, Radou pro vnitřní hodnocení (§ 12a), jehož úkolem je funkčnost systému pravidelně vyhodnocovat prostřednictvím vypracování zprávy o vnitřním hodnocení kvality (nejméně pětileté periodě s tím, že každoročně je aktualizována o dodatek popisující dosažené změny), která popisuje dosažené výstupy vysoké školy v oblasti vzdělávací tvůrčí a související činnosti a přijatá opatření k odstranění případných zjištěných nedostatků

Shrnutí základních požadavků novely pro oblast zajišťování kvality – akreditace:

- Oprávnění vysoké školy uskutečňovat studijní programy vyplývá z institucionální akreditace nebo z akreditace studijního programu (§ 78):
 - předpokladem pro udělení akreditace studijního programu je splnění standardů podle § 78a odst. 2 písm. b) daného typu a profilu studijního programu.
 - předpokladem pro udělení institucionální akreditace, jíž se uděluje vysoké škole oprávnění samostatně vytvářet a uskutečňovat určený typ/typy studijních programů v určené oblasti/oblastech vzdělávání, je splnění standardů podle § 78a odst. 2 písm. a) pro danou oblast vzdělávání v daném typu studijního programu a funkční systém zajišťování kvality.

Shrnutí základních požadavků novely pro oblast zajišťování kvality – akreditační standardy:

Standardy pro institucionální akreditaci	Standardy pro programovou akreditaci
Požadavky na institucionální prostředí	Požadavky na institucionální prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Působnost orgánů • Vnitřní systém zajišťování kvality • Podpůrné zdroje a administrativa • Aktivity spojené se vzdělávací činností • Tvůrčí činnost • Poslání a strategie • Schvalování, řízení a hodnocení kvality studijních programů 	<ul style="list-style-type: none"> • Působnost orgánů • Vnitřní systém zajišťování kvality • Podpůrné zdroje a administrativa • Vzdělávací, tvůrčí a s nimi související činnosti
Požadavky na oblast vzdělávání	Požadavky na studijní program

Problematické aspekty novely a praxe MU:

1. Nevyjasněný vztah mezi zajišťováním kvality a hodnocením činnosti
2. Definice systému zajišťování kvality a jeho rozsah
3. Zakotvení kvality ve struktuře vnitřních norem
4. Naplnění požadavku funkčnosti vnitřního systému zajišťování kvality

1. Nevyjasněný vztah mezi zajišťováním kvality a hodnocením činnosti

- zajišťování kvality vs. hodnocení kvality (hodnocení činnosti)
- vnitřní systém zajišťování kvality vzdělávacích, tvůrčích a souvisejících činností a hodnocení kvality vzdělávacích, tvůrčích a souvisejících činností
- akcent na hodnocení činností: rada pro vnitřní hodnocení, zpráva o vnitřním hodnocení apod.

2. Definice systému zajišťování kvality a jeho rozsah

- v zákoně chybí definice, v akreditačních standardech popsán spíše procesně
- měl by představovat popis a vymezení:
 - a) základních principů zajišťování kvality, jež se opírají o poslání a strategii vysoké školy;
 - b) povinností vedoucích zaměstnanců a členů orgánů vysoké školy a jejích součástí ve vztahu ke kvalitě;
 - c) organizačního zabezpečení systému zajišťování kvality činností vysoké školy, včetně finančních, personálních a informačních zdrojů;
 - d) způsobu zapojení studentů a ostatních relevantních aktérů do zajišťování kvality;
 - e) procesů, které do systému zajišťování kvality patří;
 - f) standardů (vnitřních hodnotících kritérií/požadavků), dle nichž bude kvalita posuzována;
 - g) způsobů aplikace opatření vedoucích k nápravě zjištěných nedostatků.

2. Definice systému zajišťování kvality a jeho rozsah

- vysoká škola zajišťuje kvalitu vzdělávací činnosti a související tvůrčí činnosti a dalších souvisejících činností (§77a)
- v dalších ustanoveních již novela vzdělávací, tvůrčí a související činnosti klade na jednu úroveň
- **ESG:** *The focus of ESG is on quality assurance related to learning and teaching in higher education, including the learning environment and relevant links to research and innovation.*
- **Slovenský zákon o vysokých školách:** *Postupy v oblasti zabezpečovania kvality sú vypracované a uplatňujú sa v nasledovných oblastiach: a) tvorba, schvaľovanie, monitorovanie a pravidelné hodnotenie študijných programov, b) kritériá a pravidlá hodnotenia študentov, c) zabezpečovanie kvality vysokoškolských učiteľov, d) zabezpečovanie materiálnych, technických a informačných zdrojov na podporu vzdelávania študentov zodpovedajúcich potrebám študijných programov, e) zber, analýza a používanie informácií potrebných na efektívne riadenie uskutočňovania študijných programov, f) pravidelné zverejňovanie aktuálnych, objektívnych, kvantitatívnych a kvalitatívnych informácií o študijných programoch a ich absolventoch.*

➤ Vnitřní systém zajišťování kvality MU

Úroveň	Procesy
Akademici	Hodnocení akademických pracovníků
Studenti	Zajištění rovného přístupu ke studiu, studijní pravidla a způsoby hodnocení studentů
Předměty	Předmětová anketa
Studijní programy/obory	Vnitřní pravidelné hodnocení studijních programů
Fakulty	Evaluace fakult
Univerzita	Strategické řízení Sociologické průzkumy a institucionální výzkum (sledování výkonnostních ukazatelů)

3. Zakotvení kvality ve struktuře vnitřních norem

- Pravidla systému zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností veřejné vysoké školy
- a dále statut, organizační řád, studijní a zkušební řád...
- příležitost pro reorganizaci vnitřních předpisů

➤ Požadavky na vnitřní normy:

Pravidla systému zajišťování kvality	Vnitřní předpis o studijních programech
= požadavek zákona (§17, odst. 1, písm. j)	= požadavek akreditačních standardů: část 2, VI:
Hlavní cíl: zakotvení vnitřního systému zajišťování a hodnocení kvality	Hlavní cíl: vymezení studijních programů a procesů s nimi souvisejících
<ul style="list-style-type: none"> vymezení, organizace a řízení vnitřního systému zajišťování a hodnocení kvality pravomoci rady pro vnitřní hodnocení 	<ul style="list-style-type: none"> vymezení studijního programu a jeho základních náležitostí řízení studijního programu a vymezení zodpovědností za jeho kvalitu (povinnosti garanta)
<ul style="list-style-type: none"> vymezení vnitřního hodnocení činností 	<ul style="list-style-type: none"> procesy vzniku, schvalování a změn studijních programů
<ul style="list-style-type: none"> zpráva o vnitřním hodnocení, výroční zprávy o činnosti a hospodaření 	<ul style="list-style-type: none"> procesy pravidelného vnitřního hodnocení studijního programu
<ul style="list-style-type: none"> procesy spadající do vnitřního systému zajišťování kvality 	

➤ Standardy ve vnitřním prostředí:

Název:	Zákonné zmocnění:	Vycházejí z :	Smysl:
Standardy vnitřního systému zajišťování kvality	Zákon, § 7, odst. 2, písm. f): <i>Zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností...se opírá o standardy a postupy vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností.</i>	ESG (Akreditační standardy pro institucionální akreditaci)	Pravidelné vnitřní hodnocení vzdělávací, tvůrčí a souvisejících činností = zhodnocení naplňování standardů vnitřního systému zajišťování kvality
Standardy kvality studijních programů	Akreditační standardy, část 2, VI: <i>Vnitřním předpisem a případně dalšími vnitřními dokumenty vysoké školy je vymezen soubor vnitřních požadavků na studijní programy, které si vysoká škola bude schvalovat na základě udělené institucionální akreditace.</i>	Akreditační standardy pro programovou akreditaci	Pravidelné vnitřní hodnocení (a schvalování) studijních programů = zhodnocení naplňování standardů kvality studijních programů

4. Naplnění požadavku funkčnosti vnitřního systému zajišťování kvality

- platí jak pro programovou, tak pro institucionální akreditaci
- právní povinnost systém zlepšovat (§ 85)
- možné způsoby prokazování/posuzování:
 - průběžné záznamy a přijatá opatření k nápravě
 - zpráva o vnitřním hodnocení
 - návštěva na místě?

MASARYKOVA
UNIVERZITA

Děkuji za pozornost!

Mgr. Soňa Nantlová

MASARYKOVA UNIVERZITA

Odbor pro kvalitu

mail: nantlova@rect.muni.cz

tel.: 549 494 300

web: <http://kvalita.rect.muni.cz/>